

LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 103, 105, 151, 152, 160¹ STRAIPSNIŲ IR
PRIEDO PAKEITIMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 94¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Kodekso papildymas 94¹ straipsniu

Papildyti Kodekso I dalies VI skyriaus pirmąjį skirsnį 94¹ straipsniu:

„94¹ straipsnis. Turto tyrimo inicijavimas

Priėmus nuosprendį, atleidus nuo baudžiamosios atsakomybės, nutraukus ar atsisakius pradėti baudžiamąjį procesą prokuroras ar ikiteisminio tyrimo institucija Lietuvos Respublikos nepagrįstai įgyto turto konfiskavimo įstatyme nustatytais pagrindais ir tvarka inicijuoja neteisėtu būdu gauto ar įgyto turto tyrimo procedūrą.“

2 straipsnis. 103 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 103 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) daiktų ir turto, į kurį nuosavybės teisė laikinai apribota šio Kodekso 151 straipsnyje nustatyta tvarka, saugojimo, priežiūros, laikymo ar ~~persiuntimo~~ gabenimo išlaidos;“.

3 straipsnis. 105 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 105 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Teismas turi teisę nuspręsti išieškoti iš turto savininko visas ar dalį turto, į kurį nuosavybės teisė buvo laikinai apribota šio Kodekso 151 straipsnyje nustatyta tvarka, saugojimo, priežiūros, laikymo ar gabenimo išlaidų, jeigu turto savininkas savo veiksmais ar neveikimu prisidėjo prie šių išlaidų atsiradimo ar padidėjimo arba nesutiko su turto išankstiniu pardavimu, nors turto saugojimo, priežiūros ar laikymo išlaidos buvo aiškiai per didelės arba jam valdyti reikėjo specialių sąlygų ar ekspertinių žinių, kurios nėra lengvai prieinamos.“

2. Buvusias 105 straipsnio 5, 6 ir 7 dalis laikyti atitinkamai 6, 7 ir 8 dalimis.

3. Pakeisti 105 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Kai procesas nutraukiamas ar kaltinamasis išteisinamas, ~~taip pat kai asmuo, iš kurio turi būti išieškotos proceso išlaidos, neišgali mokėti~~, proceso išlaidos apmokamos iš valstybės lėšų teisės aktų nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytus atvejus. Taip pat proceso išlaidos apmokamos iš valstybės lėšų, kai asmuo, iš kurio turi būti išieškotos proceso išlaidos, neišgali jų mokėti.“

4 straipsnis. 151 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 151 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„151 straipsnis. Laikinas nuosavybės teisės apribojimas

1. Civiliniam ieškiniui, galimam turto konfiskavimui, išplėstiniam turto konfiskavimui arba nusikalstamu būdu užvaldyto turto grąžinimui savininkui ar teisėtam valdytojui užtikrinti prokuroro nutarimu įtariamajam ar pagal įstatymus materialiai atsakingam už įtariamojo veiksmus fiziniam asmeniui arba fiziniams asmenims, kurie turi nusikalstamu būdu gautą ar įgytą arba Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 72³ straipsnyje nurodytus požymius atitinkantį konfiskuotiną turtą, gali būti skiriamas laikinas nuosavybės teisės apribojimas. Laikinas nuosavybės teisės apribojimas gali būti skiriamas kartu su poėmiu ar krata.

2. Juridinio asmens nuosavybės teisė gali būti laikinai apribota prokuroro nutarimu, kai:

1) siekiama užtikrinti galimą turto konfiskavimą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 72 straipsnyje numatytais atvejais ir galimą išplėstinį turto konfiskavimą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 72³ straipsnyje numatytais atvejais arba siekiama užtikrinti nusikalstamu būdu užvaldyto turto grąžinimą savininkui ar teisėtam valdytojui;

2) siekiama užtikrinti civilinį ieškinį, jei yra pakankamas pagrindas juridinį asmenį įtraukti civiliniu atsakovu.

3. Asmens, kurio nuosavybės teisė laikinai apribojama, turtas aprašomas dalyvaujant šio Kodekso 145 straipsnio 4 dalyje nurodytiems asmenims. Visas aprašomas turtas turi būti parodomas aprašant dalyvaujantiems asmenims. Laikino nuosavybės teisės apribojimo protokole ar atskirai surašomame šio protokolo priede – turto apyraše nurodomas aprašytų daiktų kiekis ir individualūs požymiai. Draudžiama laikinai apriboti nuosavybės teisę į daiktus, kurie pagal Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą sąrašą yra būtini įtariamajam ar jo šeimos nariams ir jo išlaikomiems asmenims. **Iki laikino nuosavybės teisės apribojimo skyrimo arba iš karto po nutarimo skirti laikiną nuosavybės teisės apribojimą priėmimo gali būti atliktas šio turto valdymo išlaidų mažinimo ir vertės išsaugojimo vertinimas. Šį vertinimą atlieka ir dėl turto valdymo išlaidų mažinimo ir vertės išsaugojimo klausimų bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos, užsienio valstybių įstaigomis ir tarptautinėmis organizacijomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija jos nustatyta tvarka.**

4. Turtas, į kurį nuosavybės teisė laikinai apribota, prokuroro, o neatidėliotinais atvejais nuosavybės teisę laikinai apribojus ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimu – ikiteisminio tyrimo pareigūno nuožiūra perduodamas saugoti savivaldybės institucijos atstovui arba šio turto savininkui ar jo šeimos nariui, ar artimajam giminaičiui, arba kitam asmeniui. Jiems turi būti išaiškinta atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 246 straipsnį už šio turto perleidimą, paslėpimą, sunaikinimą ar sugadinimą. Dėl to iš tokių asmenų paaimamas rašytinis pasižadėjimas. Prireikus toks turtas gali būti paaimamas. Kai laikinai apribota nuosavybės teisė į piniginius indėlius, visos operacijos su jais nutraukiamos, jei nutarime dėl laikino nuosavybės teisės apribojimo nenurodyta kitaip.

5. Asmuo, kurio nuosavybės teisė laikinai apribota, turi teisę prokuroro nutarimą apskųsti ikiteisminio tyrimo teisėjui. Šį skundą ikiteisminio tyrimo teisėjas privalo išnagrinėti ne vėliau kaip per septynias dienas nuo skundo gavimo dienos. Ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis skundžiama aukštesniajam teismui; šio teismo priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

6. Jeigu turtas, į kurį nuosavybės teisė laikinai apribota, gali greitai sugesti ar prarasti vertę arba jo saugojimo, priežiūros ir laikymo išlaidos būtų aiškiai per didelės, arba jam valdyti reikia specialių sąlygų ar ekspertinių žinių, kurios nėra lengvai prieinamos, šis turtas iki tol, kol bus priimtas sprendimas dėl jo konfiskavimo, gali būti perduodamas (perduodamas) ikiteisminio tyrimo teisėjo sprendimu, kuriuo patvirtinamas prokuroro nutarimas perduoti (perduoti) šį turtą. Sprendžiant šio turto pardavimo (perdavimo) klausimą rengiamas posėdis, į kurį turi būti kviečiamas prokuroras, asmuo, dėl kurio turto pardavimo (perdavimo) priimtas nutarimas, ir šio asmens atstovas. Ikiteisminio tyrimo teisėjo sprendimu į posėdį gali būti kviečiami ir kiti asmenys. Prokuroro dalyvavimas tokiame posėdyje būtinas. Asmens, dėl kurio turto pardavimo (perdavimo) priimtas nutarimas, ar šio asmens atstovo neatvykimas į teismo posėdį nesustabdo klausimo nagrinėjimo, jeigu teismas nepripažįsta, kad jiems dalyvauti būtina. Turto pardavimo (perdavimo) klausimas gali būti sprendžiamas nerengiant posėdžio, kai asmuo, kurio nuosavybės teisė į šį turtą laikinai apribota, slapstosi ar jo buvimo vieta nežinoma arba turtas, atsižvelgiant į jo savybes, turi būti itin skubiai perduodamas. Ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis gali būti skundžiama šio Kodekso X dalyje nustatyta tvarka. Gavęs skundą teismas savo iniciatyva arba asmens, kurio nuosavybės teisė į šiame straipsnyje nurodytą turtą yra laikinai apribota, ar jo atstovo prašymu gali sustabdyti nutarties perduoti (perduoti) turtą vykdymą.

7. Sprendimą patvirtinti arba atsisakyti patvirtinti prokuroro nutarimą dėl šio straipsnio 6 dalyje nurodyto turto pardavimo (perdavimo) ikiteisminio tyrimo teisėjas priima atsižvelgdamas į asmens, dėl kurio turto pardavimo (perdavimo) priimtas nutarimas, interesus, galimybes šį turtą lengvai pakeisti ir kitas reikšmingas aplinkybes. Bylos nagrinėjimo teisme

metu klausimą dėl turto pardavimo (perdavimo) sprendžia bylą nagrinėjantis teismas. Asmuo, kurio nuosavybės teisė į šio straipsnio 6 dalyje nurodytą turtą yra laikinai apribota, gali pats kreiptis į prokurorą ar teismą prašydamas šį turtą parduoti (perduoti). Turtas parduodamas (perduodamas) Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka areštuotam turtui realizuoti. Pardavus turtą gautai pinigų sumai turi būti taikomas laikinas nuosavybės teisės apribojimas. Jei pardavus turtą gauta suma yra neproporcinga laikinu nuosavybės teisės apribojimu užtikrinamų reikalavimų dydžiui, dalis gautos sumos gražinama teisėtam parduoto turto savininkui.

8. Jeigu turtas, į kurį nuosavybės teisė laikinai apribota, buvo realizuotas šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatyta tvarka, tačiau pagrindas skirti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 72 ar 72³ straipsnyje nurodyto turto konfiskavimą išnyko arba įsiteisėjo išteisinamasis nuosprendis, ikiteisminio tyrimo metu prokuroras, o teismo proceso metu – bylą nagrinėjantis teismas panaikina pardavus turtą gautai piniginei sumai taikytą laikiną nuosavybės teisės apribojimą ir gražina šią pinigų sumą turto savininkui. Įstatymų nustatytais atvejais savininkui atlyginama parduoto (perduoto) turto vertė.

69. Prokuroro nutarimu paskirtas laikinas nuosavybės teisės apribojimas negali trukti ilgiau kaip šešis mėnesius. Šis terminas ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartimi gali būti pratęstas, tačiau ne ilgiau negu šešiams mėnesiams. Nutartis, kuria pratęsimas laikinas nuosavybės teisės apribojimas, ir ikiteisminio tyrimo teisėjo atsisakymas pratęsti laikino nuosavybės teisės apribojimo terminą skundžiami šio Kodekso X dalyje nustatyta tvarka. Kai byla perduota į teismą, dėl laikino nuosavybės teisės apribojimo paskyrimo ar jo taikymo termino pratęsimo priimdamas nutartį nusprendžia teismas, kurio žinioje yra byla. Teismo nutartis skundžiama šio Kodekso X dalyje nustatyta tvarka.

710. Baudžiamosiose bylose dėl apysunkių nusikaltimų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 178 straipsnio 3 dalyje, 182 straipsnio 2 dalyje, 183 straipsnio 2 dalyje, 184 straipsnio 2 dalyje, 189 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 189¹ straipsnio 1 dalyje, 199 straipsnio 2 dalyje, 199¹ straipsnio 2 dalyje, 199² straipsnio 2 dalyje, 200 straipsnio 2 dalyje, 206 straipsnio 3 dalyje, 207 straipsnio 2 dalyje, 220 straipsnio 1 dalyje, 222 straipsnio 1 dalyje, 246 straipsnio 2 dalyje, 253² straipsnio 1 dalyje, 260¹ straipsnio 2 dalyje, 266¹ straipsnio 1 dalyje, 267² straipsnio 1 dalyje ir 276⁴ straipsnio 1 dalyje, sunkių ar labai sunkių nusikaltimų arba baudžiamosiose bylose, kuriose pareikštas civilinis ieškinys dėl nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimo, arba kai įtariamasis yra pasislėpęs, laikino nuosavybės teisės apribojimo termino pratęsimų skaičius neribojamas.

811. Laikinas nuosavybės teisių apribojimas panaikinamas prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi, jeigu ši priemonė tampa nebereikalinga.“

5 straipsnis. 152 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 152 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) nutarimą priėmęs prokuroras **ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas**;“.

6 straipsnis. 160¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 160¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„160¹ straipsnis. Procesinių prievartos priemonių taikymas neatidėliotinais atvejais

1. Neatidėliotinais atvejais procesinės prievartos priemonės, numatytos šio Kodekso 154, 155, 158, 159 straipsniuose, gali būti taikomos ir prokuroro nutarimu, o procesinės prievartos priemonės, numatytos šio Kodekso 145, 147, 160 straipsniuose – ir prokuroro arba ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimu, tačiau visais šiais atvejais per tris dienas nuo nutarimo priėmimo turi būti gauta ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis, patvirtinanti procesinės prievartos priemonės taikymo teisėtumą. Ši ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis **gali būti** skundžiama šio Kodekso X dalyje nustatyta tvarka. Skundo dėl ikiteisminio tyrimo teisėjo nutarties nepatvirtinti procesinės prievartos priemonės taikymo teisėtumo padavimas sustabdo šios nutarties vykdymą.

2. Neatidėliotinais atvejais procesinė prievartos priemonė, numatyta šio Kodekso 151 straipsnyje, gali būti taikoma ir ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimu, tačiau per tris dienas nuo nutarimo priėmimo dienos jos teisėtumas turi būti patvirtintas prokuroro nutarimu.

Prokuroro nutarimas, patvirtinantis ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimo teisėtumą, gali būti skundžiamas šio Kodekso 151 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

23. Jeigu per šio straipsnio 1 ir 2 dalyje dalyse nustatytą terminą ~~nepriimta~~ **nepriimti** ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis **ar prokuroro nutarimas, patvirtinantis procesinės prievartos priemonės taikymo teisėtumą**, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimu pradėti veiksmai nedelsiant nutraukiami.

34. Jeigu negauta procesinės prievartos priemonės taikymo teisėtumą patvirtinanti nutartis **ar nutarimas**, kratos ~~ar~~, poėmio **ar laikino nuosavybės teisės apribojimo** metu paimti daiktai, vertybės ir dokumentai grąžinami asmenims, iš kurių jie paimti, **panaikinami laikino nuosavybės teisės apribojimo metu nustatyti suvaržymai**, o kitomis procesinėmis prievartos priemonėmis gauti duomenys sunaikinami. Tai atliekama pasibaigus šio straipsnio 1 ir 2 dalyje dalyse nustatytam terminui arba ikiteisminio tyrimo teisėjo nutarties **ar prokuroro nutarimo** apskundimo terminui, o kai ši nutartis **ar nutarimas** ~~apskusta~~ **apskūsti** – priėmus aukštesniojo teismo **ar ikiteisminio tyrimo teisėjo** sprendimą. Šiais atvejais procesinių prievartos priemonių taikymo rezultatais tolesniame procese negali būti remiamasi kaip įtariamojo ar kaltinamojo kaltumą pagrindžiančiais duomenimis.“

7 straipsnis. Kodekso priedo pakeitimas

Papildyti Kodekso priedą 24 punktu:

„24. 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2024/1260](#) dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2026 m. lapkričio 23 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras ir Vyriausybės įgaliota institucija iki 2026 m. lapkričio 22 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas